

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. I. An sit ufura, rem pluris justo pretio vendere ob dilatem pretij solutionem; & vicissim rem minoris emere, quàm valet, quia præsentì pecunia emitur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

§. VI.

An pactum adjectum mutuo, ut res mutuata restituatur, in eadem mensura. Et bonitate, etiamsi pretium ejus creverit, sit usurarium?

QUa in re certum est primò, si tempore dati mutui æquè dubium sit, an tempore solutionis pretium, seu valor rei mutuatae major aut minor sit futurus, licitum esse pactum tale, & nullam usuram continere, quia in tali casu æqualis est utriusque contrahentis conditio, tam quoad lucrum, quàm quoad periculum, per accidens & casu fortuito eveniens, quale pactum tamen licitum non esset, si augendi pretij moralis habeatur certitudo. Secundo certum est, licitum etiam esse tale pactum, si mutuans rem illam, quam hinc & nunc mutuam dat, in tempus illud servaturus fuisset, quo tempore majus illius pretium est, cum ex charitate, quàm mutuam hinc & nunc dat, non debeat suarum rerum pati damnum. Tertio certum videtur, si probabiliter prævideatur, rem hinc & nunc mutuò datam minus valituram tempore solutionis, quòd possit mutuans ad præcavendum sibi damnum pacisci cum mutuuario, sine usura, de restitutione faciendâ mutui, in ea qualitate v. g. in qua nunc accepit, ut viginti sibi scaphas frumenti v. g. reddat, cui hinc & nunc decem scaphas mutuas dedit, si tempore solutionis hujus faciendæ viginti scapharum pretium adæquent decem scapharum mutuò datarum, quia in tali casu non petitur aliud, quàm pretium æquale illi, quòd mutuò

dedit, ergo nihil supra sortem, et nullius usuræ periculum est (& contra Ætus hic potius innotinatus dicitur est, do, ut des: quàm mutui contractus modò ad tale pactum secum incertum non cogat mutuarium mutuaria. Quòd dicendum videtur, si tempore mutuò datae, nihil conventum sit, & scienda solutione mutui secundum mutui currentem, aut tempore solutionis futurum valorem, neque quòdquam de augendo, vel minuendo pretio præsumitur, rectè præsumi intentionem contrahentium fuisse, ut juxta conditionem mutui, res mutuata reddatur in eadem specie, mensurâ ac bonitate, si pretium creverit, si non creverit, pro ut mutuò data fuit, ut supponitur in *L. Vinum 22. ff. de rebus creditis*. Videtur de hac re Civilista, quòd forum pereternum, & quòd forum ecclesiasticum Theologi, cum nulla juris capitula de re hac agant.

SECTIO III.

De usuris, qua committuntur in venditione, & emptione, & an contractus censetur sit usurarius.

§. I.

An sit usura rem pluris juxta pretio vendere ob dilataam pretij solutionem, & vicissim rem minoris emere, quam valet, quia presentis pecunie emitur?

Rem pluris vendere, quàm valet, & quòd differatur solutio pretij, & non

minoris emere, quam nunc valeat, eò quòd presenti & numeratà pecunià emat à venditore, per se & spectatà rei naturà, ac in foro conscientia, usura est (palliata) in foro tamen externo tanquam usurarius talis conuerti ac condemnari non potest; cum enim taliter vendens vel emens, sine ulla causa à justo pretio recedat, consequenter lucrum illud, quod supra, aut infra justum pretium acquirit, videtur habere ex vi mutui, sub venditione, aut emptione hac palliati & latentis; quæ prava voluntas, cum in opere externo non appareat, excusat quidem talem in foro externo, quominus usurarius conueniri, aut condemnari possit, non tamen excusat eam Deo, qui scrutator est cordium; nisi ratione lucri cessantis, aut damni emergentis, vel ex simili causa, aut quod dubium sit, utrum tempore solutionis, aut traditionis, res plaris, aut minoris sit æstimanda, & in tale tempus venditionem, aut emptionem dilaturus esset venditor vel emptor, &c. videatur *6. In ciuitate 6. h. t. c. Confessio 10. & c. Naviganti. final. eodem.* Quæ tamen in re bene etiam notandum est, quod in *ci. c. In ciuitate.* monet Pontifex, melius saluti suæ consulere, qui à talibus contractibus abstinere.

§. II.

De venditione, & emptione censuum, sive reddituum annuorum in genere.

Vix amplius his temporibus, quibus omnes lucris inhiant, aliqua propriè *Compend. Pirking.*

dicti mutui est ratio; & quamvis multi clament, pecunias suas, seu res alias suas mutuas se dedisse; quòd tamen propriè loquendo mutuum non fecerint, ex spe acquirendi inde lucri colligitur, cum illorum mens non sit, mutuum dare, & nihil inde sperare, prout mutuum fieri debere, Christus ipse *Luca 6.* docet, sed pecunià suà, sterili per se, lucrum facere; & hinc in locum mutui frequentissimus hodie usus est, emendorum censuum, in quantum scilicet per pecuniam alteri datam, jus sibi comparavit dans talem pecuniam, ad annuum censum, sive pensionem ab altero, cui pecuniam talem dedit, exigendam, pro centum florenis v.g. datis, censum 5. florenorum, ita ut ille, qui receptà pecunià ad annuos redditus solvendo se obligavit, censuarius dicatur, ille verò, qui ob datum pretium percipit tales census, censuista vocetur.

Dividitur autem census in reservativum & consignativum. Reservativus est, quando quis dominium etiam directum rei suæ in alium transfert, reservatà sibi pensione aliquà, viz ab emphyteusi distinctus contractus, nisi quòd in hoc contractu dominium tantum utile, in contractu verò census reservativi etiam directum dominium transferatur, & emphyteuta suo tempore non solvens pensionem, suà emphyteusi excidat, ut dictum alibi, non autem censuarius, census reservativi, sed ad omnes pensiones debitas & non solutas obligatus maneat. Consignativus verò census, cujus hodie frequentissimus usus est, & de quo potissimum hinc agitur, censetur esse, quando quis certo pretio jus annuæ

GGG GG

pen-